ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ 2014 - 2019

Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου

2014/2153(INI)

16.4.2015

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου

προς Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας

σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια
(2014/2153(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Helmut Scholz

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου καλεί την Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. υπενθυμίζει ότι, για να ανταποκριθεί στις προκλήσεις μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ενεργειακή ασφάλεια και για να επιτύχει τους στόχους της όσον αφορά την ενέργεια και την κλιματική αλλαγή στο πλαίσιο των παγκόσμιων περιορισμών στους εν λόγω τομείς πολιτικής, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της πρέπει, με βάση τα υφιστάμενα νομικά πλαίσια, να αναλάβουν κοινή δράση στη διεθνή σκηνή, προβάλλοντας τα ζητήματα ενεργειακής ασφάλειας και βιωσιμότητας στα διεθνή φόρουμ εμπορίου, περιλαμβανομένων τρόπων για την αντιμετώπιση του περιβαλλοντικού ντάμπινγκ από τρίτους που αγνοούν τις διεθνείς δεσμεύσεις τους· τονίζει ότι ο μετριασμός της ενεργειακής ζήτησης και η προώθηση ανανεώσιμων και τοπικών πηγών ενέργειας είναι τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία για τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης από τρίτους και την επίτευξη των κλιματικών στόχων· υπογραμμίζει ότι η προώθηση της εκπαίδευσης σε θέματα ενέργειας μπορεί να υπηρετήσει τον στόχο μείωσης της ρύπανσης και βελτίωσης των καταναλωτικών προτύπων·

2. επαναλαμβάνει ότι η ενέργεια είναι βασική ανάγκη του ανθρώπου και έχει μεγάλη σημασία για την οικονομική δραστηριότητα του ανθρώπου και ιδιαίτερα για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και άλλων οικονομικών τομέων· επιμένει, συνεπώς, ότι η στρατηγική της ΕΕ για την ενεργειακή ασφάλεια θα πρέπει να εξασφαλίσει οικονομικά προσιτή, βιώσιμη, ασφαλή και προβλέψιμη πρόσβαση στην ενέργεια τόσο για τους πολίτες όσο και τις επιχειρήσεις και θα πρέπει να ενισχύσει τον δημόσιο έλεγχο, καθώς και τη ρύθμιση και τη δικαιοσύνη στον τομέα του ανταγωνισμού, προκειμένου να εστιάσει την προσοχή στο ζήτημα της ενεργειακής φτώχειας και να προωθήσει μέτρα για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, το οποίο αφορά μεγάλο αριθμό πολιτών της ΕΕ (σύμφωνα με τις εκθέσεις της Eurostat για το εισόδημα και τις συνθήκες διαβίωσης (SILC)) και των αναπτυσσόμενων χωρών (όπως αναφέρθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας (ΔΟΕ))· τονίζει ότι οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων που αφορούν έργα υποδομής στον τομέα της ενέργειας θα πρέπει να συμπεριλαμβάνουν τις όλες άμεσα ενδιαφερόμενες τοπικές κοινότητες· επισημαίνει ότι η στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια της Ένωσης θα πρέπει να αποτελεί βασικό στοιχείο μιας ενωσιακής στρατηγικής χωρίς αποκλεισμούς για την οικονομική ανάπτυξη·

3. ζητεί μεγαλύτερη συνέπεια μεταξύ των εμπορικών και ενεργειακών πολιτικών της ΕΕ· θεωρεί ότι οι συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών (ΣΕΣ) της ΕΕ θα πρέπει να οδηγήσουν σε αυξημένη πρόσβαση της αγοράς σε ενεργειακούς πόρους και προϊόντα τόσο σε σχέση με καθιερωμένους μακροχρόνιους εταίρους όσο και σε σχέση με νέες και πιθανές χώρες εταίρους σε περιοχές όπως, ενδεικτικά, η κεντρική Ασία, η βόρεια Αφρική και η Αμερική·

4. τονίζει ότι το εμπόριο διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ενεργειακή ασφάλεια και ότι οι ισχυρές συνεργασίες στον τομέα της ενέργειας, οι οποίες ενισχύονται από τη συμπερίληψη των κεφαλαίων περί ενέργειας στις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ, αποτελούν σημαντικά εργαλεία· θεωρεί καίριας σημασίας το ότι τα κεφάλαια αυτά

ενισχύουν την ενεργειακή διαφοροποίηση της ΕΕ και μειώνουν την εξάρτηση από εισαγόμενες πηγές ενέργειας από πολύ λίγους προμηθευτές, θεσπίζουν ποιοτικές προδιαγραφές για τα ενεργειακά προϊόντα και κοινά πρότυπα για τη βιώσιμη παραγωγή ενέργειας, και ενθαρρύνουν τόσο τη διαφοροποίηση των οδών εφοδιασμού όσο και την τοπική παραγωγή ενέργειας, κυρίως από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς η στρατηγική για την ενεργειακή ασφάλεια θα πρέπει να προωθήσει τη χρησιμοποίηση των εγχώριων πηγών ενέργειας, την ενεργειακή αποδοτικότητα, τη διασύνδεση και τις πολιτικές μείωσης της κατανάλωσης· πιστεύει ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις σε στρατηγικές μονάδες της ενεργειακής υποδομής στην Ένωση μπορεί να έχουν και αρνητικές επιπτώσεις και θα πρέπει να παρακολουθούνται από την Επιτροπή· καλεί την Επιτροπή να παράσχει στα κράτη μέλη της ΕΕ τη βέλτιστη δυνατή τεχνική υποστήριξη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ταχεία και ορθή εφαρμογή του υφιστάμενου ενωσιακού δικαίου στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης· επισημαίνει ότι σε περιπτώσεις όπου τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο, τούτο οφείλεται κατά κύριο λόγο στο κόστος εισαγωγών ορυκτών καυσίμων·

5. αναμένει ότι, έχοντας υπόψη το έννομο συμφέρον της ΕΕ να ενισχύσει την ενεργειακή της ασφάλεια, καίρια ζητήματα όπως το εμπόριο ενεργειακών πόρων, περιλαμβανομένων του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, θα περιληφθεί στις διαπραγματεύσεις για τη διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων·

6. τονίζει την ανάγκη για σθεναρό συντονισμό της ευρωπαϊκής εμπορικής πολιτικής με την ενεργειακή πολιτική, την εξωτερική πολιτική και την ΚΠΑΑ, προκειμένου να διασφαλιστούν η αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής ενεργειακής στρατηγικής και βελτιωμένη συνοχή στην εξωτερική μας δράση·

7. επισημαίνει εν προκειμένω ότι στις εμπορικές συμφωνίες υπάρχουν ήδη κάποιες πρώτες προσεγγίσεις όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης και της ενεργειακής σήμανσης (π.χ. η σήμανση «Energy Star» των ΗΠΑ)· ζητεί να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες τέτοιου είδους και στο μέλλον·

8. επισημαίνει ότι η υψηλή και μη διαφοροποιημένη εξάρτηση από εισαγωγές αερίου μπορεί να μειωθεί με τη στήριξη στην αποκεντρωμένη και με βάση την κοινότητα από κοινού παραγωγή θερμότητας και ενέργειας η οποία ενδυναμώνει τις αλυσίδες αξίας στις διάφορες περιοχές της ΕΕ·

9. υπενθυμίζει ότι η σύναψη εμπορικών συμφωνιών με τρίτες χώρες πρέπει να παραμείνει συνεπής με την εσωτερική πολιτική της ΕΕ·

10. τονίζει ότι η μείωση της εξάρτησης από έναν προμηθευτή δεν πρέπει να οδηγήσει σε αύξηση της εξάρτησης από άλλον προμηθευτή, ιδίως σε ό,τι αφορά το υγρό αέριο· υπενθυμίζει ότι η υδραυλική ρωγμάτωση συνιστά τεχνολογία που απορρίπτει η πλειονότητα του ευρωπαϊκού πληθυσμού·

11. θεωρεί ότι το εμπόριο υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ) μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ θα ενσωματώσει πλήρως την αγορά αερίου της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά και θα συμβάλει σημαντικά στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας·

12. τονίζει ότι τα έργα υποδομής που σχετίζονται με την ενεργειακή ασφάλεια πρέπει να

σέβονται πλήρως τη δημοκρατική βούληση και συμμετοχή τοπικών κοινοτήτων που επηρεάζονται από τον σχεδιασμό και την κατασκευή·

13. καλεί τα κράτη μέλη να εντείνουν τη συνεργασία τους για το μηχανισμό ανταλλαγής πληροφοριών όσον αφορά τις διακυβερνητικές συμφωνίες με τρίτες χώρες στον τομέα της ενέργειας, ώστε να αυξήσουν τη διαφάνεια και να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική δύναμή τους έναντι των τρίτων χωρών· καλεί την Επιτροπή να συντάξει σύντομα πρόταση για υποχρεωτικές εκ των προτέρων αξιολογήσεις των διακυβερνητικών συμφωνιών όσον αφορά τις επιπτώσεις τους στην εσωτερική ενεργειακή αγορά της ΕΕ και τη συμβατότητά τους με το δίκαιο της ΕΕ· καλεί τα κράτη μέλη να ζητούν τη συμμετοχή της Επιτροπής στη διαπραγμάτευση ενεργειακών συμφωνιών με χώρες που δεν είναι μέλη της ΕΕ· ζητεί να αναπτύξει η Επιτροπή υπόδειγμα για ενεργειακές συμφωνίες με τρίτες χώρες που περιλαμβάνουν ρήτρες σχετικές με τα συμφέροντα της Ένωσης· ζητεί, με σκοπό την προώθηση της δημοκρατίας και της διαφάνειας, να ενημερώνεται το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τακτικά από την Επιτροπή σχετικά με ενεργειακές συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών· θεωρεί ότι θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα για τα κράτη μέλη που το επιθυμούν θέσπισης μηχανισμού συλλογικής αγοράς ενεργειακών πηγών στο μέλλον·

14. ζητεί από την Επιτροπή να προσδιορίσει τις διαθέσιμες επιλογές ως προς την από κοινού διαπραγμάτευση ενεργειακών συμβάσεων με εξωτερικούς προμηθευτές εξ ονόματος των κρατών μελών·

15. τονίζει ότι οι ενεργειακές συμφωνίες πρέπει πάντα να δίνουν έμφαση στην αρχή της αμοιβαιότητας και να διαφυλάσσουν τα πρότυπα ποιότητας και τη συμμόρφωση προς τους όρους των νομικών πλαισίων· έχοντας υπόψη την κοινή εσωτερική αγορά ενέργειας της ΕΕ, ζητεί να εμπίπτουν οι ενεργειακές συμφωνίες στη συνήθη νομοθετική διαδικασία, με σκοπό τη διασφάλιση της δημοκρατίας, της διαφάνειας και της συμβατότητας με το δίκαιο της ΕΕ·

16. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να τεθεί τέλος σε οιαδήποτε απομόνωση κρατών μελών και περιοχών από το φυσικό αέριο και τα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρώπης·

17. σημειώνει ότι, κατόπιν αιτήματος κράτους μέλους η Επιτροπή θα μπορούσε να συμμετέχει ως παρατηρητής στις διαπραγματεύσεις για διακυβερνητικές συμφωνίες·

18. επισημαίνει ότι η πρόκληση της ενεργειακής ασφάλειας έγκειται στον περιορισμό των αβεβαιοτήτων που προκαλούν εντάσεις μεταξύ των χωρών και στη μείωση των ανεπαρκειών της αγοράς που ακυρώνουν τα οφέλη του εμπορίου· υπογραμμίζει συνεπώς την ανάγκη να προωθηθούν οι δημοκρατικές δομές παγκόσμιας διακυβέρνησης για τις πρώτες ύλες και τους διεθνείς κανόνες για το εμπόριο ενέργειας, με στόχο να μειωθούν οι διεθνείς εντάσεις και να βελτιωθεί η νομική σταθερότητα στον τομέα αυτόν και να στηριχτεί η υλοποίηση μιας δίκαιης παγκόσμιας ενεργειακής αγοράς που θα αποφέρει εμπορικά οφέλη σε όλους τους συμμετέχοντες, με επίκεντρο τις επιλογές αξιοπρεπών εσόδων για χώρες πλούσιες σε πόρους, εντός και εκτός ΕΕ, οι οποίες θα προσφέρουν στήριξη στις αντίστοιχες στρατηγικές οικονομικής ανάπτυξης και εξάλειψης της φτώχειας· τονίζει τη σημασία της στενότερης συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας με τις χώρες της ευρωπαϊκής γειτονίας·

19. φρονεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να βοηθήσει τις πλέον ευπαθείς χώρες να διαφοροποιήσουν τις πηγές και τις οδούς εφοδιασμού τους, μεταξύ άλλων μέσω διασυνοριακών διασυνδέσεων και αντίστροφων ροών, δίνοντας έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τις τοπικές πηγές ενέργειας και τις σχετικές εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τα μέτρα ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο περιφερειακών στρατηγικών, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη μείωση της εξάρτησης από ορισμένες ευμετάβλητες διεθνείς αγορές ενέργειας· θεωρεί ότι είναι εξίσου σημαντικό να αναπτυχθούν νέες τεχνολογίες για την παραγωγή ενέργειας από διάφορες πηγές, με σκοπό την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλο τον κόσμο, βοηθώντας με τον τρόπο αυτό στην εξάλειψη της ενεργειακής φτώχειας, τη συμβολή στην παγκόσμια αειφόρο ανάπτυξη και τη στήριξη των παγκόσμιων προσπαθειών για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής·

20. υπογραμμίζει ότι η ΕΕ θα πρέπει να επωφεληθεί των ευκαιριών που προκύπτουν από τις πηγές ενέργειας της Ανατολικής Μεσογείου, με σκοπό ιδίως τη δημιουργία ενός Μεσογειακού κόμβου αερίου μέσω διαδρόμου από την Νοτιοανατολική Μεσόγειο προς την Ευρώπη, προκειμένου να ενισχυθεί η ενεργειακή ασφάλεια της ΕΕ· πιστεύει ότι Η ΕΕ θα πρέπει να δρομολογήσει πρωτοβουλίες για τη συνεργασία στον τομέα της ενέργειας μεταξύ των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου, συμβάλλοντας έτσι στην ειρήνη και την ευημερία των ανθρώπων·

21. αναγνωρίζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και τη διευκόλυνση «Σύνδεση για την Ευρώπη» ως βασικούς μηχανισμούς για την ανάπτυξη υποδομών και για την προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων στην ΕΕ. σημειώνει, επιπλέον, ότι η μεγιστοποίηση της χρήσης χρηματοδοτικών μέσων θα έχει σημαντικό αποτέλεσμα μόχλευσης στη δημόσια χρηματοδότηση και θα προσελκύσει παγκόσμιο επενδυτικό κεφάλαιο στην ΕΕ·

22. τονίζει ότι στρατηγικές υποδομές που προάγουν τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού, των πηγών και των οδών, όπως οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης, εισαγωγής και μεταφοράς, καθώς και η υγροποίηση και η επαναεριοποίηση των εγκαταστάσεων φυσικού αερίου, μπορούν να διευκολύνουν τον ενισχυμένο εφοδιασμό σε περίπτωση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης· σημειώνει ότι οι εν λόγω εγκαταστάσεις είναι δυνατόν να υποστηριχθούν μέσω συγκεκριμένων κανονιστικών ρυθμίσεων και/ή δημόσιας χρηματοδότησης όπως προβλέπεται στους κανονισμούς για τις «διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές» και «Συνδέοντας την Ευρώπη» (κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 και κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 αντίστοιχα) και/ή με χρηματοδοτική στήριξη μέσω χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ που βασίζονται στους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης·

23. θεωρεί ότι οι ευκαιρίες εξαγωγών για τις ιδιωτικές και δημόσιες εταιρείες της ΕΕ σε καθαρές, ασφαλείς και αποδοτικές ενεργειακές τεχνολογίες, και για τις τεχνολογίες αποθήκευσης της ενέργειας είναι ιδιαίτερα σημαντικές, ιδίως εν όψει της αυξανόμενης ζήτησης ενέργειας παγκοσμίως· συνιστά αύξηση των επενδύσεων στην έρευνα, στην ανάπτυξη και την εφαρμογή νέων ενεργειακών τεχνολογιών και τεχνολογιών αποθήκευσης της ενέργειας· ζητεί να εφαρμοστούν σημαντικές μειώσεις στους δασμούς που επιβάλλονται σε αυτές τις τεχνολογίες, στα πλαίσια μιας συμφωνίας του ΠΟΕ για τα περιβαλλοντικά αγαθά του και των ΣΕΣ της ΕΕ·

24. ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει αυστηρότερη παρακολούθηση της

αντιανταγωνιστικής συμπεριφοράς και των μέτρων κατά του ντάμπινγκ με στόχο να προστατεύσει τις ευρωπαϊκές ενεργειακές βιομηχανίες από αθέμιτες εισαγωγές από τρίτες χώρες·

25. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι οι συζητήσεις για τον εκσυγχρονισμό των εμπορικών μέσων άμυνας καθυστερούν στο Συμβούλιο παρόλο που το Κοινοβούλιο έχει εκφράσει τη σθεναρή του στήριξη για αυστηρότερα μέτρα κατά των αθέμιτων εισαγωγών από τρίτες χώρες·

26. ζητεί από την Επιτροπή να διασφαλίσει ότι οι στόχοι και οι δραστηριότητές της στον τομέα της ενεργειακής ασφάλειας συνάδουν με τους κοινούς στόχους πολιτικής της ΕΕ, ιδίως όσον αφορά τη διεθνή ειρήνη και ανάπτυξη και ότι η ενσωμάτωση χωρών στην παγκόσμια οικονομία επίσης συμπεριλαμβάνει την πρόσβασή τους στην ενέργεια·

27. θεωρεί ότι η ενεργειακή ασφάλεια εντός της ΕΕ μπορεί να επιτευχθεί ουσιαστικά όχι μόνο με τη χρηματοδότηση νέων υποδομών και εγκαταστάσεων, αλλά και με τη στήριξη της βελτιστοποίησης των υφιστάμενων τεχνολογιών, της έρευνας και της ανάπτυξης νέων λύσεων και την ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·

28. επιβεβαιώνει εκ νέου την ανάγκη για σημαντικές επενδύσεις στην ενέργεια και στις ενεργειακές υποδομές, κυρίως σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και σε τεχνολογία φιλική προς το περιβάλλον.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία έγκρισης	14.4.2015
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 32 –: 6 0: 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	William (The Earl of) Dartmouth, Maria Arena, Tiziana Beghin, David Borrelli, David Campbell Bannerman, Daniel Caspary, Salvatore Cicu, Marielle de Sarnez, Christofer Fjellner, Eleonora Forenza, Ska Keller, Jude Kirton-Darling, Alexander Graf Lambsdorff, Gabrielius Landsbergis, Jörg Leichtfried, Marine Le Pen, David Martin, Emmanuel Maurel, Emma McClarkin, Anne-Marie Mineur, Alessia Maria Mosca, Franz Obermayr, Artis Pabriks, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Tokia Saïfi, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Adam Szejnfeld, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Klaus Buchner, Nicola Danti, Danuta Maria Hübner, Sander Loones, Frédérique Ries, Jarosław Wałęsa